

Brussel, 22 januari 2018
(OR. en)

5285/18

MOG 4
CFSP/PESC 34
IRAQ 3

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	22 januari 2018
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	5283/18 MOG 3 CFSP/PESC 33 IRAQ 2
Betreft:	Conclusies van de Raad over Irak - conclusies van de Raad (22 januari 2018)

Voor de delegaties gaan in bijlage dezes de conclusies van de Raad over Irak, zoals de Raad die tijdens zijn 3591e zitting op 22 januari 2018 heeft aangenomen.

CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER IRAK**Raad Buitenlandse Zaken, 22 januari 2018**

1. De EU prijst de Iraakse bevolking en de regering en veiligheidstroepen van Irak bij de territoriale overwinning op Da'esh, met de steun van de wereldwijde coalitie tegen Da'esh, waarvan de EU lid is.
2. De EU herbevestigt haar gehechtheid aan een sterk partnerschap EU-Irak, geschraagd door de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO), en aan steunverlening aan de Iraakse autoriteiten bij de wederopbouw en bij het aanpakken van de onderliggende politieke, sociale en economische oorzaken van instabiliteit. De EU roept alle belanghebbenden in Irak op om op vreedzame, constructieve en verantwoordelijke wijze samen te werken en deze kwesties aan te pakken, en zodoende de basis te leggen voor een inclusieve staat met politieke, economische en sociale kansen voor iedereen en de recente militaire overwinningen op Da'esh te consolideren.
3. De Raad herinnert aan zijn conclusies van juni 2017 en is ingenomen met de bijgevoegde gezamenlijke mededeling van de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Europese Commissie waarin elementen voor een EU-strategie voor Irak zijn vervat. Hij steunt ten volle de doelstellingen en de voorgestelde beleidsbenadering in de mededeling en is het ermee eens dat een snelle uitvoering thans van essentieel belang is om de dynamiek na de bevrijding van Da'esh op weg naar een betere toekomst voor Irak te handhaven. Samen met deze conclusies vormt de mededeling de EU-strategie voor Irak. Gezien de veelheid aan uitdagingen zal de EU werk maken van al haar strategische doelstellingen tegelijk in Irak. Deze doelstellingen spitsen zich toe op de volgende actiepunten:

- a) **Behoud van de eenheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Irak, evenals van zijn etnische en religieuze diversiteit**
4. De EU benadrukt nogmaals haar onverminderde, vastberaden steun voor de eenheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Irak, en haar krachtige en actieve inzet voor het behoud van het multi-etnische, multireligieuze en multi-confessionele karakter van de Iraakse samenleving, met inbegrip van de bescherming van haar minderheden, voortbouwend op de band van een gemeenschappelijke nationale identiteit en inclusief burgerschap.
5. De EU verzoekt de regering van Irak en de regionale regering van Koerdistan om een constructieve en resultaatgerichte dialoog over dringende kwesties aan te gaan, waarmee de basis zal worden gelegd voor een uitgebreider debat over alle openstaande vraagstukken, en met het oog op meer stabiele en voor beide partijen voordelige betrekkingen op basis van de volledige toepassing van de Iraakse grondwet, met inbegrip van de bepalingen over Koerdische autonomie. De EU gelooft dat deze dialoog de verantwoordelijkheid van beide partijen is, op basis van de respectieve grondwetsbepalingen, en dat het algemeen belang van de hele Iraakse bevolking het best gediend is met en behartigd wordt door een dergelijke dialoog en samenwerking. De EU is ingenomen met de inspanningen om deze dialoog spoedig op te starten. De EU herbevestigt haar krachtige steun voor de facilitatie-inspanningen van de Verenigde Naties en is bereid de dialoog te ondersteunen als daarom wordt verzocht.

b) Versterking van het Iraakse politieke systeem door ondersteuning van de Iraakse inspanningen om een evenwichtig, inclusief, verantwoordelijk en democratisch regeringssysteem in te richten

6. In de context van herstel na een conflict onderkent de EU de aanhoudende inspanningen van de Iraakse regering om in samenwerking met de VN en andere actoren op het terrein de bevrijde gebieden te stabiliseren. Da'esh is militair overwonnen, maar blijft een bedreiging vormen. De EU erkent dat er nog aanzienlijke uitdagingen zijn. De nadruk moet nu liggen op het zorgen voor vrede door de omstandigheden in de bevrijde provincies te stabiliseren, mede door de niet-discriminatoire terugkeer van intern ontheemden (IDP's) naar hun gebied van herkomst, het creëren van een bevorderlijk klimaat voor verzoening en het doorvoeren van politieke en economische hervormingen. De EU benadrukt dat er dringend voorrang moet worden gegeven aan nationale belangen in een geest van wederzijds begrip en bereidheid tot compromis, en dat de voortgang inzake hervormingen en nationale verzoening op basis van rechtspraak en verantwoording, de beginselen van een functionerende democratie, inclusiviteit, de rechtsstaat en eerbiediging van de rechten van de mens, sneller moet verlopen. Om te komen tot een gemeenschappelijke visie op de toekomst van het land, is het nu van cruciaal belang dat de Irakezen een inclusief verzoeningsproces op nationaal, regionaal en lokaal niveau beginnen, in een geest van wederzijds begrip en bereidheid tot compromis. In deze context blijft de EU ook de speciale vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties en het werk van UNAMI uitdrukkelijk steunen.
7. De EU neemt er nota van dat de nationale verkiezingen de kans zullen bieden een meer inclusieve en democratische staat in het belang van alle Irakezen op te richten. De EU moedigt de Iraakse regering ertoe aan haar koers naar nationale verkiezingen in mei 2018, die legitiem en democratisch moeten zijn, voort te zetten. De volledige deelname van alle geledingen van de Iraakse samenleving, met inbegrip van de regio Koerdistan, zal van essentieel belang zijn om te garanderen dat de verkiezingen waarlijk representatieve instellingen en een inclusief bestuur bevorderen. Daarom is de EU bereid om, in samenwerking met de betrokken nationale en internationale actoren, met name UNAMI, praktische steun te verlenen bij het verkiezingsproces.
8. In alle processen moet de volledige deelname van vrouwen, jongeren, het maatschappelijk middenveld en van alle geledingen van de Iraakse samenleving, waaronder etnische en religieuze minderheden, op nationaal, regionaal en lokaal niveau worden gewaarborgd. De EU dringt aan op de volledige tenuitvoerlegging van het Iraaks nationaal actieplan inzake vrouwen, vrede en veiligheid.

9. De EU onderstreept het belang van professionele, representatieve en democratisch gecontroleerde Iraakse veiligheidstroepen om de effectieve veiligheid te garanderen, de rechtsstaat te handhaven en de volledige eerbiediging van de rechten van de mens zeker te stellen. Zij is ingenomen met de vorderingen van de Iraakse regering op dit gebied en dringt aan op verdere inspanningen om zeker te zijn dat alle gewapende groepen effectief onder het bevel en de controle van de Iraakse staat komen te staan. Het is van essentieel belang dat de veiligheidsinstanties een betere relatie met de burgerbevolking opbouwen om de voortuitgang op het vlak van stabilisatie te consolideren. Daarom hebben de EU en haar lidstaten de hervormingsinspanningen van de Iraakse autoriteiten in de civiele veiligheidssector ondersteund door de inzet, in november 2017, van een adviesmissie van de EU (EUAM). De strategische doelstellingen van de missie zijn onder meer: de Iraakse autoriteiten op strategisch niveau bijstaan met advies en deskundigheid om bij te dragen tot de tenuitvoerlegging van de Iraakse nationale veiligheidsstrategie; en analyseren, beoordelen en bepalen van mogelijkheden voor een eventuele verdere betrokkenheid van de Unie bij het vervullen van de vereisten voor de hervorming van de veiligheidssector in Irak op de lange termijn. De EU benadrukt het belang van de hervorming van de politiediensten en de werkzaamheden van de taskforce van de wereldwijde coalitie voor de opleiding van politiepersoneel. De EU en haar lidstaten onderstrepen de grotere behoefte aan samenwerking en samenhang tussen de verschillende actoren, waaronder de VN, de wereldwijde coalitie tegen Da'esh en de NAVO, die bij de ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector betrokken zijn, als verwoord in de desbetreffende Raadsconclusies, en zijn bereid hier werk van te maken met inachtneming van het institutionele kader van de EU.

c) Ondersteuning van de Iraakse autoriteiten bij het verstrekken van humanitaire hulp, steun voor snel herstel, stabilisatie, ontwikkeling en wederopbouw

10. De EU toont zich uiterst bezorgd over de nog steeds precaire humanitaire situatie en onderkent de aanzienlijke inspanningen van alle Iraakse autoriteiten, de Verenigde Naties en andere internationale partners bij het verlenen van humanitaire hulp en bijstand aan degenen die door het conflict ontheemd en getroffen zijn. De EU uit haar bezorgdheid over verslagen waarin sprake is van gedwongen en discriminatoire terugkeer. Zij wijst er nogmaals op hoe belangrijk het voor de Iraakse regering en de regionale regering van Koerdistan is om burgers te beschermen en te zorgen voor de veilige, geïnformeerde, vrijwillige en niet-discriminatoire, en ongehinderde terugkeer van intern ontheemden (IDP's) en vluchtelingen die wensen terug te keren naar de bevrijde gebieden die als veilig worden erkend, overeenkomstig het internationale recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht en het recht inzake de mensenrechten, en in lijn met de normen voor internationale bescherming. Met name moet bij het proces van terugkeer en wederopbouw bijzondere aandacht worden besteed aan kwesties in verband met huisvestings-, land- en eigendomsrechten. De EU doet een oproep aan Irak om het beleid dat het van oudsher voert inzake bescherming en ondersteuning van mensen die in Irak verblijven en bescherming zoeken, te handhaven.
11. De EU beklemtoont dat de gehele internationale gemeenschap haar humanitaire steun aan personen in nood dringend moet handhaven, met name door het plan voor humanitaire hulp van de Verenigde Naties voor Irak van 2018 te steunen en rekening te houden met alle behoeften in heel Irak. De EU en haar lidstaten hebben het voortouw genomen bij de internationale humanitaire hulpverlening en blijven zich solidair opstellen met de Iraakse bevolking door humanitaire hulp aan de meest behoeftigen te verstrekken, overeenkomstig humanitaire beginselen.
12. De EU en de lidstaten onderstrepen dat alle Iraakse burgers recht hebben op elementaire publieke diensten en dat hun concrete noden gelenigd moeten worden. De EU erkent ook dat de ontwikkeling van een eensgezinde aanpak en de concretisering van de inspanningen op het raakvlak tussen humanitaire hulp, vroegtijdig herstel, wederopbouw en stabilisatie van cruciaal belang zijn. De EU en haar lidstaten, die tot de grootste donoren in Irak behoren, verbinden zich ertoe deze inspanningen in de overgangs- en wederopbouwfase te ondersteunen op basis van een integrale aanpak voor Irak, en zijn bereid hun steun op te voeren.

13. De aanstaande Internationale Conferentie van Koeweit voor de wederopbouw van Irak, die onder medevoorzitterschap van de EU in Koeweit zal worden gehouden, biedt de regering van Irak een kans om de overgang van stabilisatie naar wederopbouw, met tevens bijzondere aandacht voor de aanhoudende humanitaire noden, op een gestructureerde en gecoördineerde manier gestalte te blijven geven. De Conferentie zal ook een belangrijke gelegenheid zijn om het bewijs te leveren dat Irak werk maakt van economische en sociale hervormingen die cruciaal zijn om de broodnodige internationale steun voor wederopbouw en herstel op de langere termijn beschikbaar te stellen.
14. Stabilisatie-inspanningen moeten door Irak worden geleid, maar met steun van en in samenspraak met de internationale gemeenschap, met inbegrip van de Verenigde Naties en de Werkgroep stabilisatie van de wereldwijde coalitie tegen Da'esh. De EU roept de Iraakse regering via dialoog met alle relevante actoren op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau en ten volle rekening houdend met de belangen van de getroffen gemeenschappen, waaronder minderheden, derhalve op om te zorgen voor daadwerkelijke veiligheid, inclusief bestuur, plaatselijk ownership en het verstrekken van basisdiensten in de bevrijde gebieden.
15. In deze context roept de EU, die de covoorzitter is voor de inspanningen met het oog op het terugdringen van explosiegevaar ("ontmijning") van de wereldwijde coalitie tegen Da'esh, samen met haar partner UNMAS (de dienst van de Verenigde Naties voor de bestrijding van landmijnen), de Iraakse regering op komaf te maken met alle resterende bureaucratische en praktische belemmeringen voor het volledig inzetten van de nationale en internationale middelen die beschikbaar zijn voor het terugdringen van het explosiegevaar in Irak. Zij roept tevens haar internationale partners op te zorgen voor meer financiële steun voor de inspanningen voor het terugdringen van het explosiegevaar, die noodzakelijkerwijs voorafgaan aan de verdere werkzaamheden met het oog op stabilisatie en wederopbouw.

d) Bevorderen van duurzame, op kennis gebaseerde en inclusieve economische groei en van het scheppen van banen

16. De EU verwelkomt de eerste inspanningen van de regering van Irak om te voldoen aan de vereisten van zijn stand-by-overeenkomst met het IMF, maar is bezorgd over het uitblijven van recente vorderingen en onderstreept dat het niet behalen van resultaten met de benchmarkhervormingen uit hoofde van de overeenkomst de financiële stabiliteit van Irak in gevaar zal brengen. Zij onderstreept dat aanhoudende financiële en economische hervormingen en het verstrekken van voldoende budgettaire middelen aan subnationale bestuursniveaus dringend nodig zijn om Irak in staat te stellen een pad in te slaan van economisch herstel, wederopbouw en volgehouden economische en sociale ontwikkeling, die essentiële onderdelen zijn van een sterker sociaal contract tussen de staat en zijn volk. De EU is ingenomen met de inspanningen van de EIB en Irak voor het afronden van de onderhandelingen over een kaderovereenkomst die de kredietsteun aan Irak op lange termijn moet vereenvoudigen.
17. De EU staat klaar om bij te dragen tot de uitvoering door Irak van de hervormingen die nodig zijn om de economie te versterken en te diversifiëren, hetgeen zal leiden tot meer kansen voor het scheppen van banen, waaronder jongerenbanen. Een sterker onderwijssysteem is van cruciaal belang voor de stabilisering van Irak op lange termijn en is een belangrijke katalysator voor de ontwikkeling van het land. In dat verband is de steun van de EU voor een inclusief, billijk en kwaliteitsvol onderwijs van essentieel belang om te voorkomen dat een "verloren generatie" ontstaat. De EU verleent haar actieve steun aan de Iraakse autoriteiten voor het bestrijden van corruptie, het verbeteren van de publieke dienstverlening, het versterken van een inclusief bestuur op alle niveaus en het waarborgen dat de Iraakse burger in alle hervormingsinspanningen centraal staat, ongeacht diens etnische afkomst, geslacht, godsdienst of levensovertuiging.

e) Bevorderen van een doeltreffend en onafhankelijk justitieel systeem en ervoor zorgen dat verantwoording wordt afgelegd

18. De EU acht het voor de stabiliteit op lange termijn van Irak van essentieel belang dat de Iraakse regering en de politieke leiders een geloofwaardig proces van overgangsjustitie voorstellen en steunen. Een belangrijk element voor nationale verzoening is dat alle partijen verantwoording afleggen voor de gepleegde misdrijven, zodat de rechtsbedeling eerlijk kan verlopen. De klachten van alle slachtoffers moeten op dezelfde wijze worden behandeld.

19. In deze geest staat de EU klaar om de Iraakse en internationale inspanningen om de leden van Da'esh te berechten en verantwoording te doen afleggen voor de mensenrechtenschendingen, waaronder oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid, en daden tegen leden van minderheden, met eerbiediging van het recht op een eerlijk proces, in overeenstemming met de inspanningen die de VN aan het leveren is in het kader van Resolutie 2379 van de VN-Veiligheidsraad. In dit verband verdient de kwestie van de buitenlandse terroristische strijders, met name terugkeerders, onverminderd bijzondere aandacht. Samenwerking en informatie-uitwisseling met de betrokken actoren op een juridisch juiste manier en via de passende kanalen, blijven van cruciaal belang. De EU herhaalt haar oproep aan Irak om toe te treden tot het Statuut van Rome.
20. De EU beklemtoont dat zij principiële bezwaren heeft tegen de toepassing van de doodstraf. De EU is er vast van overtuigd dat de toepassing van de doodstraf niet alleen moreel verwerpelijk is, maar ook dat zij contraproductief is, zowel als afschrikmiddel tegen misdaad als als straf. Een straf, ook voor de zwaarste misdrijven, kan worden gegeven op een andere even sterke maar niet-onomkeerbare wijze, zelfs als de staat zich in een uiterst moeilijke situatie bevindt. Deze overwegingen krijgen nog meer gewicht in de uitdagende context van stabilisatie en verzoening waarin Irak zich thans bevindt, na de diverse golven van terroristisch geweld waarmee het land sinds 2003 geconfronteerd wordt. De EU dringt er nogmaals bij de federale regering van Irak op aan een moratorium op executies in te stellen, en bij de regionale regering van Koerdistan om zodanig moratorium opnieuw in te stellen, met als uiteindelijk doel de afschaffing van de doodstraf.

f) Aanknopen van een dialoog over migratie met Irak

21. De Raad verwelkomt de start van een formele gedachtewisseling met Irak over migratie, op basis waarvan kon worden vastgesteld op welke terreinen van wederzijds belang de samenwerking kan worden verdiept. De Raad ziet ernaar uit deze dialoog voort te zetten. Deze dialoog moet betrekking hebben op alle aspecten van migratie, in een gezamenlijke onderneming die tot beider voordeel strekt. De EU maant de regering van Irak verder mee te werken aan het vaststellen van procedures voor het bevorderen van een waardige, veilige en ordelijke terugkeer van Iraakse onderdanen naar hun land van herkomst, conform het internationale recht, waaronder de mensenrechten en de verplichting eigen onderdanen terug te nemen, en de Iraakse verplichtingen zoals verwoord in de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst.

g) Ondersteunen van de goede betrekkingen van Irak met al zijn buurlanden

22. De EU is vastbesloten de regionale dialoog te bevorderen en spreekt haar waardering uit voor de inzet waarmee Irak zijn diplomatieke betrekkingen met de buurlanden blijft behartigen. Zij moedigt alle landen van de regio aan zich constructief op te stellen, hun steun voor Irak aan te houden en op te voeren en de eenheid, de soevereiniteit en de territoriale integriteit van Irak te blijven ondersteunen. De EU wijst op het belang van verbeterde regionale samenwerking voor de welvaart van Irak en zijn buurlanden.
 23. De Raad roept de hoge vertegenwoordiger en de Commissie op deze strategie met onmiddellijke ingang uit te voeren en in voorkomend geval uiterlijk na twee jaar in een evaluatie te voorzien. De EU-instellingen en de EU-lidstaten zullen werk maken van spoedige en doeltreffende donorcoördinatie ter uitvoering van de EU-strategie voor Irak waarbij naar een geïntegreerde aanpak wordt gestreefd.
-